

2024 - 2028

WATERPLAN ETTEN-LEUR

OPDRACHTGEVER:
Gemeente Etten-Leur

PROJECTNUMMER:
81043223

DATUM:
11 mei 2023

Bezoekadres
Kroezenhoek 8
7683 PM Den Ham

Postadres
Postbus 12
7683 ZG Den Ham

T +31 (0) 546 67 88 88
E info@roelofsgroep.nl

Tevens vestigingen in
Stadskanaal
Sneek
Steenwijk
Veenendaal
Spijkenisse
Weesp

PROJECTGEGEVENS:

Naam: Waterplan Etten-Leur
Nummer: 81043223
Documentnr: R01-D01-81043223-lwf-Waterplan Etten-Leur
Status: Definitief 01
Datum: 11 mei 2023
Auteur: Léon van der Werf

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Etten-Leur
Postbus 10100
4870 GA Etten-Leur

AUTORISATIE

Naam: ir. P. Wonink
Handtekening:

A blue ink handwritten signature, appearing to be 'P. Wonink', written over a white rectangular background.

Datum: 11-5-2023

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	IV
1. Inleiding	1
1.1 Inleiding.....	1
1.2 Doel plan.....	1
1.3 Omgevingswet.....	1
1.4 Geldigheid	2
1.5 Planvormingsproces	2
1.6 Leeswijzer.....	2
2. Water- en rioleringsvisie	3
2.1 Inleiding.....	3
2.2 Beleid, zorgplichten en doelen.....	3
2.3 Het beleid voor water en riolering.....	3
2.3.1 Nationaal beleid.....	3
2.3.2 Regionaal en provinciaal beleid	4
2.3.3 Lokaal beleid	5
2.4 Instrumenten	6
2.4.1 Aansluitverordening.....	6
2.4.2 Hemelwaterverordening.....	6
2.5 Wat komt er op ons af.....	6
2.5.1 Klimaatontwikkelingen.....	6
2.5.2 Visiedocument Klimaatadaptatie 2023-2030.....	7
2.5.3 Nieuwe wijken, in- en uitbreidingsplannen	7
2.6 Hoe ziet ons areaal er uit.....	8
2.6.1 Overzicht areaal	8
2.6.2 Meten.....	10
2.7 Wat gaan we doen	10
3. Regels en afspraken voor samenwerkingspartners, inwoners en bedrijven	11
3.1 Inleiding.....	11
3.2 Rol- en Taakverdeling.....	11
3.2.1 Gezamenlijke taken en afspraken (afval)watersysteem.....	11
3.2.2 Wat doet de gemeente.....	11
3.2.3 Wat doen inwoners en bedrijven.....	12
3.2.4 Wat doet het waterschap.....	13
3.3 Hoe betrekken we samenwerkingspartners, inwoners en bedrijven.....	14
3.3.1 Informeren	14
3.3.2 Stimuleren	14
3.3.3 Regelgeving.....	15
3.3.4 Samenwerkingsverbanden	15
4. Water- en rioleringsprogramma	17
4.1 Inleiding.....	17
4.2 Terugblik op het voorgaande vGRP	17
4.3 Beheer-, onderhouds- en vervangingsplannen.....	20

4.3.1	Wat gaan we doen.....	20
4.3.2	Hoe doen we dat.....	21
4.3.3	Welke (interne) stappen moeten we daarvoor zetten.....	21
5.	Bekostiging van de rioleringszorg	23
5.1	Inleiding.....	23
5.2	Kosten voor beheer en onderhoud.....	23
5.3	Programmering van vernieuwingsprojecten.....	25
5.4	Wettelijk kader voor de rioleringszorg.....	26
5.5	Lastenverdeling over generaties en tariefsegalisatie.....	26
5.6	Berekening van de benodigde rioolheffing.....	27

BIJLAGEN

- I. Uitgevoerde rioolwerkzaamheden vGRP 2019-2023
- II. Te beheren areaal Etten-Leur
- III. Overzicht overstorten en uitlaten
- IV. Overzicht verwachte werkzaamheden per jaar
- V. Infographic Waterbeheerplan Waterschap Brabantse Delta

SAMENVATTING

In dit Waterplan voor de periode 2024-2028 beschrijven we de uitvoering van de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook geeft het plan inzicht in de ontwikkelingen en kosten van de klimaatmaatregelen. Dit Gemeentelijk Waterplan is de opvolger van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 en heeft bewust een ander naam. Dat doen we omdat we de omgang met water in brede zin zien veranderen. Dat komt mede voort uit de Omgevingswet en de onderliggende Omgevingsvisie. Daarom combineren we de werking van het riool steeds vaker met maatregelen die ook een gunstig effect hebben op het voorkomen van droogte en wateroverlast. Ook kijken we naar de bijdrage van het riool aan een prettige en groene leefomgeving.

We zetten in de komende planperiode in op doelmatig en duurzaam beheer van de gemeentelijke riool- en watervoorzieningen. Zo kunnen we het (afval)watersysteem toekomst- en klimaatbestendig maken. We verwachten dat door klimaatverandering de kosten van water- en rioleringsbeheer in heel Nederland gaan stijgen. Door maatregelen te nemen willen we die kostenstijging beperken. Ook werken we samen voor efficiëntie en lagere uitvoeringskosten. Zo kan het tarief van de rioolheffing aanvaardbaar blijven.

Belangrijk onderdeel van het Waterplan is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Daarin staan alle projecten en maatregelen die ervoor gaan zorgen dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Voor de uitvoering werken we samen. Waterschap Brabantse Delta zorgt voor een waterveilige omgeving. De gemeente past het openbaar gebied aan en werkt aan het watersysteem. Alle maatregelen samen dragen bij aan het halen van de doelen uit het Deltaplan. Ook is vanaf 2023 de Hemelwaterverordening van kracht. Het basisprincipe van de verordening is hemelwater bergen en vertraagd afvoeren. Tot slot sluit het Waterplan ook aan op de Visie Klimaatadaptatie.

In het Waterplan beschrijven we de rolverdeling tussen de gemeente Etten-Leur, de samenwerkingspartners, de inwoners en de bedrijven. We beschrijven op welke manier we informeren en stimuleren, welke regelgeving daarbij de basis vormt en welke samenwerkingsverbanden we benutten. We blikken we ook terug op de afgelopen jaren. In de afgelopen planperiode vervingen we op diverse plekken de riolering en koppelden we verhard oppervlak af. De voornemens uit het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan zijn grotendeels gehaald. We liepen wel een achterstand op bij het tijdig verwerken van gegevens. Die willen we in de komende planperiode wegwerken.

Ook willen we hydraulische berekeningen aan het rioolstelsel actualiseren, zodat we klimaatmaatregelen gedetailleerd kunnen doorrekenen en gaan we onderzoeken hoe we op een eenduidige manier kunnen kijken naar de toestand van het rioolstelsel. Dit zal leiden tot een visie op assetmanagement waarmee we dan gaan werken.

Tenslotte hebben in dit Waterplan de kosten voor het in stand houden van het gemeentelijke rioolstelsel en de kosten voor klimaatmaatregelen doorgerekend om te komen tot een kostendekkende rioolheffing. In de komende planperiode verwachten we geen hoge kosten voor rioolvervangingen. Voor 2024 is de rioolheffing gelijk of lager dan de heffing in 2023 (€ 192,-). Jaarlijks berekenen we de rioolheffing opnieuw. Daarbij houden we rekening met de inflatie en mee- en tegenvallers.

1. INLEIDING

1.1 INLEIDING

In dit Waterplan voor de periode 2024-2028 beschrijven we de uitvoering van de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook geeft het plan inzicht in de ontwikkelingen en kosten van de klimaatmaatregelen. Het plan is relevant voor bestuurders, medewerkers van de gemeente en waterschap en voor de inwoners, bedrijven en ontwikkelaars. Dit Waterplan is de opvolger van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2019-2023.

We kozen voor deze opvolger van het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan een andere naam: Gemeentelijk Waterplan. Dit doen we omdat we de omgang met water in brede zin zien veranderen. Dat komt mede voort uit de Omgevingswet en de onderliggende Omgevingsvisie. Daarom combineren we de werking van het riool steeds vaker met maatregelen die ook een gunstig effect hebben op het voorkomen van droogte en wateroverlast. Ook kijken we naar de bijdrage van het riool aan een prettige en groene leefomgeving.

1.2 DOEL PLAN

Voor de volksgezondheid en een prettige leefomgeving is een goed werkend (afval)watersysteem essentieel. De aanleg, het beheer en het onderhoud zijn een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke uitgaven. Dat leggen we in dit plan vast.

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht en hoeven we geen nieuw plan te maken. Toch stelden we een Gemeentelijk Waterplan op. We leggen in dit plan de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater vast. Daarnaast zorgen we voor de financiële onderbouwing van de zorgtaken. Ook kijken we vooruit naar de klimaatmaatregelen voor de komende planperiode.

Onderdelen van het plan

Dit Gemeentelijk Waterplan (GWP) bevat de volgende zaken:

- Een overzicht van de voorzieningen die we in de gemeente hebben voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater;
- Een overzicht van de voorzieningen die we in de planperiode aanleggen of vervangen voor water, riolering en klimaatadaptatie;
- Een overzicht van de wijze waarop we de voorzieningen (zullen) beheren;
- De gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen;
- Een overzicht van de financiële gevolgen van alle activiteiten die we in het Waterplan opnemen.

1.3 OMGEVINGSWET

De Omgevingswet biedt gemeenten zes kerninstrumenten om beleid en regelgeving vast te leggen. Eén hiervan is het programma (*Art. 3.14 Omgevingswet*). Gemeenten mogen meerdere programma's opstellen, waarin zij beleid en maatregelen formuleren die leiden tot de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Die maatregelen kunnen van alles zijn, denk aan beleidsregels en financiële instrumenten. Maar ook communicatie, convenanten, de uitvoering van projecten of het stellen van regels zijn een

middel om de doelstellingen uit programma's te bereiken.¹ We zien het Waterplan als een programma waarin we de keuzes voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastleggen.

1.4 GELDIGHEID

Na vaststelling door de gemeenteraad heeft het plan de status van “vastgesteld beleid van de Gemeente Etten-Leur”. Het plan is geldig voor de periode 2024 tot en met 2028 en geeft een doorkijk naar het verloop van de kosten op de langere termijn.

1.5 PLANVORMINGSPROCES

Het concept Waterplan is tot stand gekomen binnen een ambtelijke werkgroep van de gemeente Etten-Leur met daarin technische en financiële (vak)experts. Daarnaast betrokken we Waterschap Brabantse Delta bij het opstellen omdat dit een belangrijke samenwerkingspartner is.

1.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 gaan we in op het beleid voor water en riolering voor de komende planperiode. Hoofdstuk 3 beschrijft de regels en afspraken voor samenwerkingspartners, inwoners en bedrijven. Hoofdstuk 4 bevat het water- en rioleringsprogramma voor de komende planperiode met een doorkijk naar de jaren erna. Hoofdstuk 5 tenslotte beschrijft de kosten die we de komende jaren maken en de benodigde middelen.

In de bijlagen zijn overzichten bijgevoegd met daarin: de uitgevoerde werkzaamheden uit het vGRP 2019-2023, het te beheren areaal, de overstorten en regenwateruitlaten in de gemeente Etten-Leur en een infographic van Waterschap Brabantse Delta.

¹ <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/programma/kenmerken-programma/>

2. WATER- EN RIOLERINGSVISIE

2.1 INLEIDING

We zetten in op doelmatig en duurzaam beheer van de gemeentelijke riool- en watervoorzieningen. Zo kunnen we het (afval)watersysteem toekomst- en klimaatbestendig maken.

Dit hoofdstuk gaat over het beleid van de gemeente Etten-Leur, maar gaat ook in op het beleid op landelijk en provinciaal niveau en het beleid van het waterschap Brabantse Delta.

2.2 BELEID, ZORGPLICHTEN EN DOELEN

We hebben riolering en rioolwaterzuivering voor onze volksgezondheid. De voorzieningen zorgen ervoor dat we een langere levensverwachting hebben. Dit willen we ook voor de lange termijn waarborgen.

In de huidige wetgeving staat dat we de volgende zorgplichten en bevoegdheden hebben:

- Zorgplicht voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater;
- Zorgplicht voor het afvloeiende hemelwater;
- Zorgplicht ter voorkoming van structureel nadelige gevolgen van het (ondiepe) grondwater;
- Bevoegd gezag voor lozingen in rioolstelsels ('indirecte lozingen');
- Bevoegd gezag voor directe lozingen in de bodem.

Doelmatigheid

Bij het uitvoeren van de zorgtaken moeten we doelmatig werken. Daar is sprake van als we de afgesproken doelen realiseren tegen zo laag mogelijke kosten op lange termijn. In het stedelijk waterbeheer kijken we naar de lange termijn omdat de investeringen een lange levensduur hebben. Daarbij moeten de lokale lasten op korte termijn aanvaardbaar zijn.

2.3 HET BELEID VOOR WATER EN RIOLERING

2.3.1 Nationaal beleid

Omgevingswet

Door de komst van de Omgevingswet krijgen alle onderdelen uit het vGRP een andere plek. De delen belanden straks in de Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma en het Omgevingsplan. In figuur 2.1 op de volgende pagina is te zien waar de onderdelen uit het vGRP terechtkomen.

Figuur 2.1: Verandering vGRP 2019-2023 na inwerking treden van de Omgevingswet

Door de Omgevingswet krijgen provincies, gemeenten en waterschappen meer beleidsvrijheid. Er zijn minder verplichte programma's en verordeningen om de opgaven uit te voeren. Ook vervalt de gemeentelijke rioleringsplicht in het buitengebied. De gemeente kan daardoor zelf een doelmatigheidsafweging maken. Een vrijstelling voor ongezuiverde lozingen aanvragen bij de provincie is dan niet meer nodig.

2.3.2 Regionaal en provinciaal beleid

Provincie Noord-Brabant

Het Regionaal Water en Bodem Programma (RWP) 2022 – 2027² geeft de hoofdlijnen weer voor het bodem- en waterbeleid. Een belangrijke rode draad in dit programma is het herstellen van de systeemwerking, met als doel: "We moeten zuinig zijn op ons water en de bodem, en het water en bodemsysteem moet toegerust zijn op natte én droge tijden."

Figuur 2.2: Regionaal water- en bodemprogramma

Daarnaast moet de Provincie natuurlijk rekening houden met het Europees en nationaal beleid zoals dat bijvoorbeeld is vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water en de Richtlijn Overstromingsrisico's en het Nationaal Bestuursakkoord Water.

² <https://www.brabant.nl/onderwerpen/water/waterbeleid-provinciaal-milieu-en-waterplan/regionaal-water-en-bodem-programma>

Waterschap Brabantse Delta

Figuur 2.3: Waterbeheerprogramma

In het Waterbeheerprogramma³ staat hoe het waterschap haar taken in de periode 2022 – 2027 uitvoert. Er staan doelstellingen en ambities in. Het waterbeheerprogramma komt voort uit afspraken in de Omgevingswet. Bij het opstellen van het Waterbeheerprogramma vroeg het waterschap aan organisaties en andere belanghebbenden om inbreng. Ze hielden in het Waterbeheerprogramma ook rekening met trends en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals klimaat, de inrichting van de ruimte en economische activiteiten.

De kerntaken voor het Waterschap staan in het Waterbeheerprogramma: bescherming voor tegen overstromingen en zorgen voor voldoende schoon en gezond water. Ze kijken bij het plannen en uitvoeren van die kerntaken zo integraal mogelijk naar alle wateropgaven. Een samenvatting van het Waterbeheerprogramma is in bijlage V bijgevoegd.

2.3.3 Lokaal beleid

Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie⁴ is veel aandacht voor water. We willen in heel Etten-Leur op goede en veilige manier met (hemel)water omgaan. In hoofdstuk 3.2 van de Omgevingsvisie staan de hoofdlijnen. Daarnaast zijn er specifieke uitwerkingen voor het woongebied (4.1), buitengebied (4.2), centrumgebied (4.3) en werkgebied (4.4).

Raadsprogramma en College Uitvoeringsprogramma

In het Raadsprogramma⁵ gaf de gemeenteraad aan dat ze onderstaande punten graag willen bereiken. Die punten kwamen daarna ook in het College Uitvoeringsprogramma⁶ terecht:

1. Het spreekt voor zich dat nieuwe woningen duurzaam gebouwd worden en dat in wijken voldoende groen, ruimte voor waterberging en infiltratie en speelvoorzieningen zijn.
2. Klimaatadaptatie pakken we ook lokaal aan. Dit doen we door te stimuleren dat inwoners en bedrijven groene daken creëren met een gevarieerde beplanting van sedum, grassen, kruiden en/of vaste planten. Groene daken hebben namelijk een waterbergend vermogen. We namen de groene daken en bijbehorende regels ook op in de hemelwaterverordening.
3. Daarnaast stimuleren we, door het geven van gerichte voorlichting, inwoners om hun tuinen niet volledig te verharden maar juist in te richten met groen. Dit ter voorkoming van hittestress en om te zorgen dat hemelwater kan infiltreren in de bodem.
4. We geven hierbij uiteraard als gemeente het goede voorbeeld. Dit doen we door daar waar dit mogelijk is meer groen en ruimte voor water(berging) in de wijken en parken te realiseren en dit op een natuurvriendelijke manier te onderhouden.
5. Door meer groen en ruimte voor water(berging) op de bedrijventerreinen maar ook bij de bedrijven zelf te realiseren.
6. Om de investeringen die hiermee samenhangen te dragen doen we een beroep op de impulsregeling klimaatadaptie van de rijksoverheid.

³ <https://www.brabantsedelta.nl/waterbeheerprogramma-2022-2027>

⁴ De Omgevingsvisie is te vinden op de website van de gemeente Etten-Leur met de zoekterm 'Omgevingsvisie'

⁵ Het Raadsprogramma is te vinden op de website van de gemeente Etten-Leur met de zoekterm 'Raadsprogramma'

⁶ Het College uitvoeringsplan is te vinden op de website van de gemeente Etten-Leur met de zoekterm 'College Uitvoeringsplan'

Visie op rioleringsbeheer

We zetten in op een doelmatig en duurzaam beheer van de gemeentelijke riool- en watervoorzieningen. Zo houden en maken we het (afval)watersysteem toekomstbestendig. Door klimaatverandering zijn er meer extreme regenbuien. Ook zijn er periodes die te droog of juist te nat zijn. Er is ook hittestress in stedelijk gebied. We willen de schadelijke gevolgen beperken. Dit kan door het doelmatig scheiden van waterstromen. We koppelen waar dit nog kan het hemelwater van de bestaande riolering af. Op die plekken infiltreren we het hemelwater in de bodem of bergen het en voeren het vertraagd af naar oppervlaktewater. We verwachten dat door klimaatverandering de kosten van water- en rioleringsbeheer in heel Nederland gaan stijgen. Door maatregelen te nemen willen we die kostenstijging beperken. Ook werken we samen voor efficiëntie en lagere uitvoeringskosten. Zo kan het tarief van de rioolheffing aanvaardbaar blijven.

2.4 INSTRUMENTEN

2.4.1 Aansluitverordening

In 2006 is de Aansluitverordening⁷ gemeente Etten-Leur vastgesteld. Met de aansluitverordening richten we ons op het juist aansluiten op het riool. Daarmee proberen we fouten te voorkomen zodat het riool goed blijft werken.

2.4.2 Hemelwaterverordening

In 2022 is de Hemelwaterverordening⁸ vastgesteld. De Hemelwaterverordening is een juridisch instrument en is van kracht per 21 maart 2023. Met de verordening willen we de omgang met hemelwater regelen. Extreme neerslag heeft grote invloed op het functioneren van het riool. We pasten het riool er al voor aan, maar willen ook particuliere gronden en gebouwen inzetten voor waterberging. Dit willen we omdat dit het grootste deel van het gemeentelijk grondgebied is, zo komen er veel meer mogelijkheden. Het basisprincipe van de verordening is hemelwater bergen en vertraagd afvoeren.

2.5 WAT KOMT ER OP ONS AF

2.5.1 Klimaatontwikkelingen

In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie⁹ staan alle projecten en maatregelen die ervoor gaan zorgen dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Er staat in hoe gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk het proces van ruimtelijke adaptatie willen versnellen en intensiveren. Daarvoor zijn zeven ambities in dit deltaplan opgenomen. Het plan is in 2018 opgesteld. De maatregelen zijn ingevuld tot en met 2023. Voor de zes jaar daarna bevat het Deltaplan hoofdlijnen. Ook is er een doorkijk tot 2050.

Door het uitvoeren van stresstesten brachten we kwetsbaarheden voor weersextremen en klimaatverandering in beeld. Dat gebeurde op het niveau van gemeente, provincie, waterschap en Rijksoverheid. We voerden de klimaatstresstest uit in het regionale samenwerkingsverband Water- en Klimaatkring de Baronie. De resultaten hiervan staan in het online klimaatportaal¹⁰. Aan de hand van de uitslag kijken we of we de kwetsbaarheid kunnen verminderen of dat we ons moeten aanpassen aan de

⁷ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR92243/1>

⁸ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR686343/1>

⁹ <https://www.deltaprogramma.nl/themas/ruimtelijke-adaptatie/deltaplan>

¹⁰ <https://www.klimaatportaalbaronie.nl>

situatie van de toekomst. Het Deltaplan heeft de focus op waterveiligheid, wateroverlast, hittestress en droogte. Daarnaast is er aandacht voor het behoud van biodiversiteit. In alle focuspunten komt de zorgplicht voor hemelwater voor.

Voor de uitvoering werken we samen. Waterschap Brabantse Delta zorgt voor een waterveilige omgeving. De gemeente past het openbaar gebied aan en werkt aan het watersysteem. Alle maatregelen samen dragen bij aan het halen van de doelen uit het Deltaplan.

2.5.2 Visiedocument Klimaatadaptatie 2023-2030

In 2023 stelde de gemeenteraad het visiedocument Klimaatadaptatie 2023-2030¹¹ vast. Het is onze taak om de regie te nemen en oplossingen te zoeken voor de klimaatproblemen waar onze inwoners en ondernemers mee te maken krijgen. We kunnen als gemeente zelf maatregelen nemen, zoals het aanleggen van retentiegebieden en een groene inrichting bij nieuwe ontwikkelingen. Maar we kunnen het niet alleen. Aanpassen aan klimaatverandering doen we samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers. Daarom nemen we ook maatregelen als een hemelwaterverordening en het stimuleren van groene tuinen en daken.

De ondertitel van het visiedocument is "Naar een klimaatbestendig Etten-Leur". Daarmee geven we de richting aan om wateroverlast, hitte, droogte en overstroming tegen te gaan en problemen op te lossen of te voorkomen. De komende jaren zal de uitwerking van deze richting met regelmaat onderwerp van gesprek zijn in de gemeenteraad. Daar waar de gemeente invloed heeft om gevolgen van klimaatverandering aan te pakken, zullen we concrete voorstellen voorleggen die we in samenspraak met de maatschappelijke partners, ondernemers en inwoners van onze gemeente uitwerkten.

2.5.3 Nieuwe wijken, in- en uitbreidingsplannen

We willen groeien. Daarom namen we in de Omgevingsvisie drie (bouw)ontwikkelingen op. Het gaat om de volgende locaties:

- Haansberg;
- Lage Vaartkant;
- Transformatie en stedelijke inbreidingsprojecten.

Na publicatie van het Waterplan is het mogelijk dat de plannen voor wijken, in- en uitbreidingsplannen veranderen.

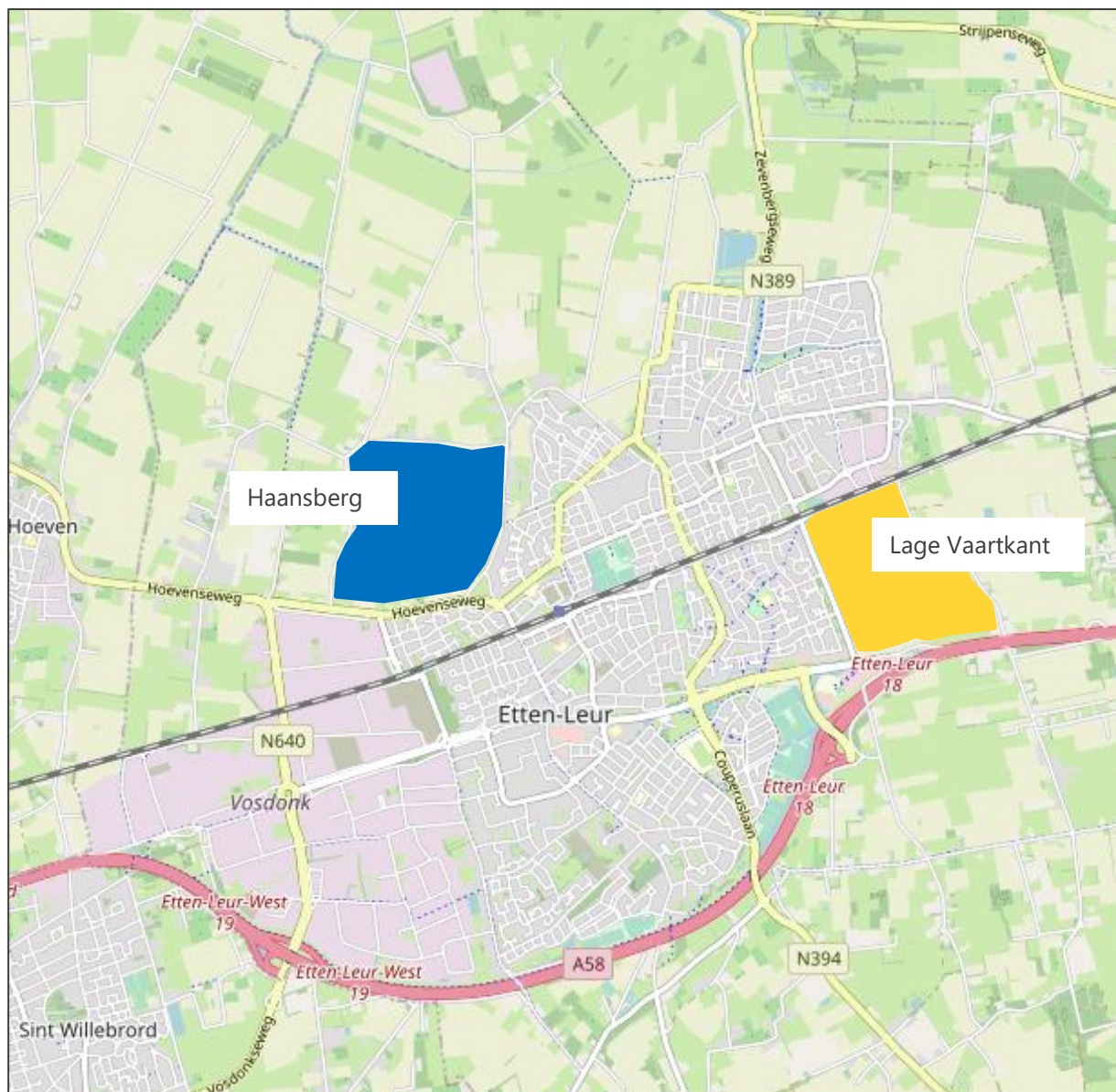
De plannen voor Haansberg zijn bij het opstellen van dit plan het meest concreet. Het wordt een woongebied met 1.400 woningen. Ook willen we er flexwoningen plaatsen. Dit zijn tijdelijke woningen die nodig zijn voor het opvangen van de grootste druk op de woningmarkt. In 2025 willen we starten met de aanleg van de weginfrastructuur inclusief riolering. Voor de bouw onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn voor het vasthouden en infiltreren van water in het gebied. Ook kijken we of er koppeling met andere wateropgaven is. Indien dat zo is zoeken we een naar een oplossing die bijdraagt aan het beter functioneren van het hele watersysteem.

Voor de Lage Vaartkant zijn er onder andere plannen van een ondernemer om het bedrijf te verplaatsen naar een andere locatie in het gebied. Op de locatie die vrijkomt wil een initiatiefnemer woningen ontwikkelen. Naast de gemeente zijn de initiatiefnemer, omwonenden en het waterschap bij de

¹¹ De Visie Klimaatadaptatie is te vinden op de website van de gemeente Etten-Leur met de zoekterm 'Visie Klimaatadaptatie'

planvorming betrokken. Daarnaast kijkt de gemeente naar bredere ontwikkelmogelijkheden in het gebied. Omdat de waterhuishouding in het gebied uitdagingen heeft voor hemelwater en grondwater moeten water en bodem sturend zijn bij de ontwikkeling van deze locatie.

Bij transformatie- en inbreidingsprojecten zetten we in op de voor dat gebied passende waterhuishouding. Daar gebruiken we de uitgangspunten uit de Omgevingsvisie voor. Daarnaast maken we gebruik van de hemelwaterverordening en de aansluitverordening.

Afbeelding 2.4: In- en uitbreidingsplannen

2.6 HOE ZIET ONS AREAAL ER UIT

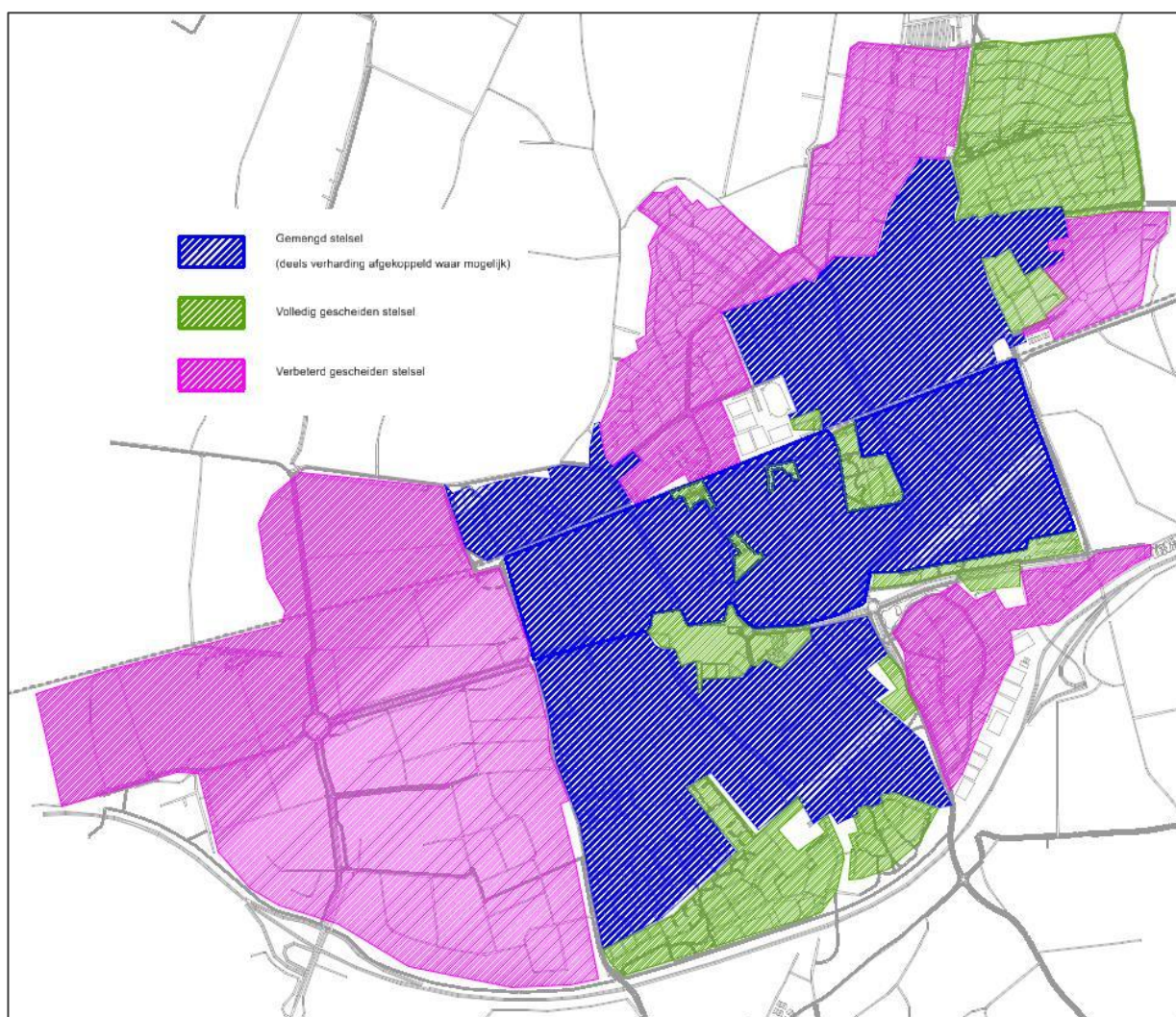
2.6.1 Overzicht areaal

In Etten-Leur ligt circa 300 km riolering. De riolering bestaat uit gemengde rioolstelsels, maar er is ook relatief veel verbeterd en volledig gescheiden riolering waarin we afvalwater en hemelwater apart inzamelen. Een complete beschrijving van het areaal namen we op in bijlage II. De

infiltratiemogelijkheden voor hemelwater zijn beperkt vanwege de aanwezigheid van leemlagen in de bodem. Hemelwater voeren we daarom in veel gevallen rechtstreeks af naar het oppervlaktewater:

- We onderzoeken in de woonwijken hoe we de verbeterd gescheiden rioolstelsels kunnen ombouwen naar gescheiden rioolstelsels. Dit voorkomt dat we onnodig regenwater afvoeren naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties.
- Onze bedrijventerreinen hebben verschillende systemen voor waterafvoer. We voeren daar geen veranderingen door. Op bedrijventerrein Vosdonk en Vosdonk-West ligt wel een verbeterd gescheiden stelsel, maar we bouwen dit niet om. Zo voorkomen we dat de beken, vaak tevens ecologische verbindingzones, waarop het bedrijventerrein uiteindelijk qua hemelwater afwatert, milieuhygiënisch en ecologisch onnodig belasten.

Vanuit bedrijventerrein Vosdonk, woongebied De Streek en het zuidelijk buitengebied voeren we het afvalwater en een deel van het hemelwater af naar rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Bath. Vanuit alle andere delen van Etten-Leur voeren we het afvalwater en een deel van het hemelwater af naar de RWZI Nieuwveer.

Afbeelding 2.5: Te beheren areaal (blauw is gemengd stelsel, groen volledig gescheiden, roze verbeterd gescheiden)

2.6.2 Meten

We meten en registreren sinds 2011 grondwaterstanden in 36 peilbuizen. Op elf strategische locaties wordt meten we permanent aan rioloverstorten. We slaan de meetresultaten zelf op en bewaren ze bij het waterschap.

Daarnaast meten we om te kijken hoe het riool in de praktijk functioneert. Zo kunnen we zien of getroffen maatregelen werken of nieuwe maatregelen nodig zijn. Daarvoor stelden we een meetplan op. Daarin staan onze ambities en meetdoelen voor het riool. De metingen leveren we ook aan het gezamenlijk meetdatabaseer. Zo kunnen we de detaillering en het aantal metingen beter bepalen.

2.7 WAT GAAN WE DOEN

Kansen circulaire economie

De gemeenteraad wil voorwaarden scheppen zodat bedrijven hun productieprocessen circulair in kunnen richten. Als gemeente geven we zelf het goede voorbeeld. De gemeente werkt duurzaam (beleid, huisvesting, wagenpark en inkoop). We onderzoeken de mogelijkheden om een circulair ambachtscentrum op te zetten. Het streven vanuit het Nationale programma circulaire economie 2023-2030 is 50% circulaire economie in 2030 en een volledig circulaire economie in 2050. Voor riolering gaat het onder andere om het hergebruik van vrijkomende materialen als beton en PVC van oude buizen en putten voor nieuwe buizen en putten.

Ook met onze samenwerkingspartners kijken we naar de kansen voor circulaire economie. Het Waterschap Brabantse Delta onderzoekt voor de Toekomstvisie Nieuwveer daarom wat je allemaal met afvalwater kan. Het bevat onder andere nuttige grondstoffen om producten mee te maken en je kan het gebruiken voor de energievoorziening. Een van de keuzes die daarbij altijd goed is, is het leveren van dikker en gelijkmatiger afvalwater. We moeten daarom zo min mogelijk regenwater naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) afvoeren. Dit bereiken we door in de woonwijken verbeterd gescheiden stelsels om te bouwen naar gescheiden stelsels. Bij het onderzoek naar de ombouw van verbeterd gescheiden stelsels volgen we de voorwaarden zoals we formuleerden in paragraaf 2.6.1. Ook koppelen we waar dat kan verharde oppervlakken af van gemengde rioolstelsels.

3. REGELS EN AFSPRAKEN VOOR SAMENWERKINGSPARTNERS, INWONERS EN BEDRIJVEN

3.1 INLEIDING

Hoofdstuk 3 beschrijft de rolverdeling tussen de gemeente Etten-Leur, de samenwerkingspartners, de inwoners en de bedrijven.

3.2 ROL- EN TAAKVERDELING

3.2.1 Gezamenlijke taken en afspraken (afval)watersysteem

Het waterschap en de gemeente trekken samen op met betrekking tot de lozing van overstortwater vanuit gemengde rioolstelsels. Bij transport en zuivering van het afvalwater staat doelmatige werking van de afvalwaterketen voorop. Zo verbeteren we samen de kwaliteit en beheersen we de hoeveelheid oppervlaktewater tegen de laagste maatschappelijke kosten. We werken daarbij op basis van (nieuwe) kennis en inzicht in de lokale situatie. De verantwoordelijkheid delen we met het waterschap.

We maakten in 2018 samen met het waterschap en gemeenten uit de Water- en Klimaatkring De Baronie afspraken in een afvalwaterakkoord. De afspraken gaan onder andere over uitwisseling van gegevens, elkaar informeren bij calamiteiten en afnamehoeveelheden.

Naast afspraken over het afvalwatersysteem maakten we ook afspraken over samenwerking in het watersysteem. De Water- en Klimaatkring De Baronie vormt de basis van het overleg. In de Water- en Klimaatkring maken we een meerjarenplan met alle activiteiten.

3.2.2 Wat doet de gemeente

Afvalwater

We zorgen voor het inzamelen en transporteren van het stedelijk afvalwater vanaf de perceelgrens, zowel binnen de bebouwde kom als in het buitengebied. Dat doen we bij bestaande en toekomstige bebouwing. Daarvoor hebben we (vuilwater)riolering, drukriolering of een andere voorziening. Percelen die meer dan 40 meter van de bestaande riolering liggen of waar de aanlegkosten meer dan het dubbele zijn van de geldende normbedragen zijn een uitzondering. Het gaat in Etten-Leur om 20 percelen in het buitengebied. Perceeleigenaren zijn hier zelf verantwoordelijk voor de verwerking van hun afvalwater. Zie daarvoor ook het kopje 'Wat doen inwoners en bedrijven'.

Hemelwater

De gemeente volgt de ambities uit de Omgevingsvisie ten aanzien van (hemel)water. Daarnaast passen we de vastgestelde verordeningen toe. We geven bij reconstructies het goede voorbeeld door overbodige verharding te vervangen door groen en hier actief over te communiceren.

We zorgen voor het inzamelen en verwerken van hemelwater dat afstroomt van de bestaande verharde oppervlakken binnen de bebouwde kom die aangelegd zijn voor de invoeringsdatum van de hemelwaterverordening:

1. In het openbaar gebied (zoals straten en pleinen)
2. Vanaf de perceelgrens mits:
 - a. Van bestaande woningen van voor 2012 die niet zijn afgekoppeld;
 - b. Van afgekoppelde woningen van voor 2012 mits het hemelwater apart van het afvalwater wordt aangeboden bij de perceelgrens;
 - c. Van nieuwbouw (in- en uitbreidingen) sinds 2012 wanneer het hemelwater niet op eigen terrein wordt geborgen en/of geïnfiltreerd en het hemelwater apart van het afvalwater wordt aangeboden bij de perceelgrens;
 - d. Het perceel niet grenst aan oppervlaktewater, anders moet de perceeleigenaar het hemelwater afvoeren naar het oppervlaktewater;
 - e. Het perceel niet in het buitengebied ligt, anders moet de perceeleigenaar het hemelwater zelf op het perceel verwerken.

De afvoer van regenwater van nieuwe verharde oppervlakken die zijn aangelegd na 21 maart 2023 moet voldoen aan de hemelwaterverordening¹², waarbij er eisen worden gesteld aan het bergen van hemelwater op eigen terrein.

Grondwater

We hebben een zorgtaak voor het nemen van maatregelen tegen grondwateroverlast (Waterwet artikel 3.6). Deze zorgtaak houdt in dat we maatregelen treffen tegen structurele nadelige gevolgen van een te hoge (of te lage) grondwaterstand. Dat doen we alleen als hiervoor doelmatige maatregelen op openbaar gemeentelijk gebied mogelijk zijn. De gemeentelijke zorgplicht geldt alleen voor maatregelen die niet tot de verantwoordelijkheid van het waterschap of de provincie behoren. Zo kan een verlaging van het oppervlaktewaterpeil in bepaalde gevallen ook bijdragen aan het bestrijden van de grondwateroverlast. Dit is dan een taak van het waterschap. We nemen voor het ondiepe grondwater de regiefunctie op ons en willen een duidelijk aanspreekpunt zijn voor bewoners en bedrijven voor grondwaterproblematiek en vragen over het grondwater.

We nemen alleen maatregelen als:

- Er structurele overlast is door de grondwaterstand;
- En die met maatregelen in openbaar gebied verholpen of verminderd worden;
- En deze maatregelen doelmatig zijn.

Maatregelen kunnen inhouden dat de gemeente in bepaalde gebieden zorgt voor het inzamelen en verwerken van grondwater dat door particulieren wordt aangeboden, zoals het afvoeren van drainagewater.

3.2.3 Wat doen inwoners en bedrijven

Afvalwater

Percelen die meer dan 40 meter van de bestaande riolering liggen of waar de aanlegkosten meer dan het dubbele zijn van de geldende normbedragen, zijn een uitzondering. Dan zijn perceeleigenaren zelf verantwoordelijk voor de verwerking van hun afvalwater. In Etten-Leur gaat het om 20 percelen in het buitengebied. Voor deze percelen heeft de provincie de gemeente ontheven van de zorgplicht voor

¹² <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR686343/1>

afvalwater. Deze ontheffing van de zorgplicht vanuit de provincie vervalt met het ingaan van de Omgevingswet. In plaats daarvan maken we in de toekomst zelf die doelmatigheidsafweging.

Inwoners en bedrijven moeten zelf zorgen voor de riolering tot de erfgrans. Daarbij geldt dat ze bij nieuwbouw vanaf 2012 (sinds het Bouwbesluit 2012) het afvalwater en hemelwater gescheiden op de perceelgrans moeten aanbieden.

Hemelwater

Inwoners en ondernemers moeten hemelwater zoveel mogelijk gescheiden houden van afvalwater. Als we de openbare ruimte herinrichten en er is een gemengd rioolstelsel onderzoeken we altijd welke verharde oppervlakken we kunnen afkoppelen. We kijken dan ook naar daken en verharding van inwoners en ondernemers. We begeleiden hen dan bij het afkoppelen. Ook moedigen we het weghalen van verharding uit eigen tuin aan. Dit doen we onder andere door te communiceren in huis-aan-huis bladen, de website van de gemeente en via sociale media. Ook nemen we deel aan activiteiten zoals het NK-tegelwippen.

Grondwater

De gemeente kan maatregelen nemen in het openbaar gebied. De verantwoordelijkheid op eigen perceel ligt echter bij perceeleigenaren. Zij zijn verantwoordelijk voor het grondwater en maatregelen op het eigen perceel.

3.2.4 Wat doet het waterschap

In het Waterbeheerprogramma neemt het waterschap de kerntaken als uitgangspunt. Die taken zijn: Bescherming tegen overstromingen en zorgen voor schoon en gezond water dat voldoende voorhanden is.

Klimaatadaptatie: Met het waterbeheer richt het waterschap zich voor een belangrijk deel op het aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering (klimaatadaptatie). Maar ook op het beperken van die gevolgen.

Waterveiligheid: Aan het beperken van de overstromingsrisico's - kortweg waterveiligheid – werkt het waterschap continu. Door in de programmaperiode de dijken te versterken en te onderhouden, zorgt het waterschap ervoor dat de dijken voldoen aan de normen.

Gezond water: De komende jaren werkt het waterschap samen met alle partners aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Met het aanleggen van vispassages bevorderen we de visstand. En door te 'bouwen met natuur', versterkt het waterschap het leven in en om het water. Met een uitgebreid pakket aan maatregelen streeft het waterschap ernaar de Europese normen voor de waterkwaliteit te halen. Daarbij kijkt het waterschap ook naar het terugdringen van vervuilende stoffen.

Voldoende water: Bij de zorg voor voldoende water staat het vasthouden en infiltreren van water bovenaan als doelstelling in het Waterbeheerprogramma. Er is maatwerk nodig om verdroging tegen te gaan en de beschikbaarheid van grond- en oppervlaktewater te vergroten. Tegelijkertijd is er oog voor het beperken van wateroverlast na langdurige regenval en extreme neerslag.

Waterketen: Onder waterketen verstaat het waterschap alle zuiveringen, rioolgemalen, afvalwatertransportleidingen en persstations die zij in beheer heeft. Die zijn belangrijk om afvalwater schoon te maken. Het beheer, onderhoud en vervanging gebeurt in de programmaperiode op een duurzame manier. Tegelijkertijd kijken we naar innovaties en het produceren van grondstoffen en energie uit afvalwater.

Vaarwegen: Het waterschap voert in opdracht van de provincie Noord-Brabant het vaarwegbeheer uit, onder andere op de Mark, de Dintel en de Vliet.

3.3 HOE BETREKKEN WE SAMENWERKINGSPARTNERS, INWONERS EN BEDRIJVEN

3.3.1 Informeren

We brengen informatie over water en riolering het hele jaar onder de aandacht bij inwoners en ondernemers. Dat doen we via de website, sociale media en huis-aan-huis krant(en). Ook organiseren we bijeenkomsten bij (vervangings)projecten. We informeren de betrokkenen dan over de plannen. Die informatie kunnen we uitbreiden met tips om ook zelf iets aan de tuin te doen.

We sluiten een keer per twee jaar aan bij de regionale Week van ons Water. In die periode volgen we doorgaans het regionale thema en verstrekken dan via al onze kanalen informatie. Als het mogelijk is organiseren we ook een informatieve of stimulerende activiteit.

Met onze samenwerkingspartners zijn we doorlopend in gesprek om af te stemmen of er wijzigingen zijn ten aanzien waterbeheer en rioolbeheer.

3.3.2 Stimuleren

We hebben met inwoners, bedrijven en samenwerkingspartners een gedeelde opgave voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarom gaan we zelf aan de slag en stimuleren inwoners en bedrijven om dat ook te doen.

Gedurende de looptijd van het waterplan ondernemen we vanuit de gemeente activiteiten rondom riolering, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Dat doen we in brede zin. De opzet bepalen we met collega's uit die expertises. Daarbij bepalen we ook hoe het budget tot stand komt. We houden bij activiteiten en maatregelen die bijdragen aan het riool rekening met een bijdrage uit het budget van het Gemeentelijk Waterplan.

Vanuit het totale budget ontwikkelen we onder andere een roadshow met voorbeeldtuinen die we laten zien bij reconstructies van straten. Ook bieden we, vanuit klimaatadaptatie, subsidies aan zodat inwoners een groen dak kunnen aanleggen. In de Week van ons Water geven we dingen weg waarmee inwoners hun huis en tuin kunnen verduurzamen.

Inwoners en ondernemers laten we via berichten ook regelmatig zien wat de mogelijkheden zijn als je een gebouw wil aanpassen voor het klimaat. Bij goede voorbeelden in onze gemeente of bij buurgemeenten vragen we of we bij hen langs mogen komen zodat ze kunnen vertellen hoe ze het hebben aangepakt.

Met onze samenwerkingspartners kijken we naar de mogelijkheden om inwoners en bedrijven te stimuleren. Een goed initiatief in een buurgemeente of een andere regio brengen we dan onder de

aandacht. En als het mogelijk of nodig is kijken we of we met hulp van de samenwerkingspartner ook in Etten-Leur aan de slag kunnen gaan.

3.3.3 Regelgeving

Met regelgeving zorgen we ervoor dat de basis van ons watersysteem in orde is. We hebben daarom onder andere regelgeving over (zie paragraaf 3.2.2.):

- Grondwater;
- Hemelwater;
- Vereisten aan de huisaansluiting.

In de regelgeving volgen we de recente inzichten. Dit doen we zodat het watersysteem van Etten-Leur ook in de toekomst zo goed als mogelijk blijft voldoen. De regelgeving delen we met de samenwerkingspartners ter toetsing. Ook kijken we in onze eigen regelgeving waar we provinciale en regionale initiatieven over moeten of willen nemen.

3.3.4 Samenwerkingsverbanden

Regionale samenwerking in SWWB (samenwerken aan water in midden en west Brabant)

In 2011 zijn in het "Bestuursakkoord Water" de afspraken bekrachtigd over intensieve samenwerking tussen gemeenten en waterschappen in de (afval)waterketen. De afspraken zijn in 2018 aangepast.

De regionale uitwerking van de afspraken tussen Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven vindt in Midden- en West-Brabant overkoepelend plaats in SWWB¹³. In totaal doen 27 gemeenten en drie waterschappen mee. Er zijn vier werkeenheden:

- Waterkring West;
- Waterkring de Baronie (waar Etten- Leur onderdeel van uitmaakt);
- Werkeenheden Hart van Brabant;
- Werkeenheden 4.

Water- en klimaatkring De Baronie

Gemeente Etten-Leur maakt onderdeel uit van water- en klimaatkring De Baronie. De Waterkring bestaat uit de samenwerkende gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Etten-Leur, Rucphen en Zundert, Waterschap Brabantse Delta en drinkwaterbedrijf Brabant Water. De Waterkring werkt gezamenlijk aan opgaven en kennisdeling rondom riolering en waterlopen. Ook zijn er samenwerkingen bij de uitvoering van werkzaamheden. De Klimaatkring pakt gezamenlijk de opgave op om middels stresstesten de klimaatadaptatie-opgaven in beeld te krijgen en vervolgens een uitvoeringsprogramma op te stellen.

Figuur 3.1: Schematische weergave samenwerking De Baronie

¹³ <https://www.samenwerkenaanwater.nl/regios/>

De stresstesten zijn inmiddels uitgevoerd in iedere gemeente op wijk- of gebiedsniveau. De Klimaatkring verzorgt ook de verdeling van subsidies die landelijke en regionale overheden beschikbaar stellen.

De Water- en Klimaatkring stelt een uitvoeringsprogramma op. Het uitvoeringsplan wordt periodiek herzien.

Waterschap Brabantse Delta

De gemeente en het Waterschap Brabantse Delta hebben twee tot drie keer per jaar bestuurlijk overleg waarbij concrete afspraken worden vastgelegd met betrekking tot onderzoek, uitvoering van projecten en onderhoudsmaatregelen.

De6

Etten-Leur werkt binnen De6 gemeenten¹⁴ op tal van gebieden samen met de gemeenten Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen en Zundert. Op het gebied van riolering werken we echter vooral samen binnen de werkeenheden van de SWWB. De verschillende gemeenten vallen onder andere waterkringen.

¹⁴ <https://www.de6gemeenten.nl>

4. WATER- EN RIOLERINGSPROGRAMMA

4.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk kijken we terug naar de voornemens uit het voorgaande verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP), beschrijven wat we beheren, hoe we dit beheren en kijken we vooruit naar te nemen maatregelen in en aan het riool- en watersysteem.

4.2 TERUGBLIK OP HET VOORGAANDE VGRP

Overzicht uitgevoerde projecten vGRP 2019-2023

In de afgelopen planperiode vervingen we op diverse plekken in de gemeente de riolering en/of koppelden we verhard oppervlak af. In bijlage I namen we een overzicht op.

In de afgelopen planperiode groeide het te beheren areaal door uitvoering van onderstaande plannen:

- Juvenaat - 120 woningen/appartementen
- Kloostervelden - 110 woningen/appartementen
- De Streek - 400 woningen
- Omgeving De Banakker en de Nobelaer
- 1^e fase Van Bergenpark - 120 woningen/appartementen
- Carillonhof - 17 woningen
- Frijado - bedrijventerrein
- Anna van Berchemlaan 2-4 - 95 woningen/appartementen

We hebben een achterstand in het verwerken van de revisiegegevens. Daarom zijn nog niet alle gegevens van het nieuwe areaal in het rioolbeheer toegevoegd.

Een aantal projecten uit het voorgaande vGRP is nog in voorbereiding. De uitvoering zal plaatsvinden in de komende planperiode:

- Afkoppelen gebied Grauwe Polder Zuid-West.
- Rioolvervanging Laurierhof, Cederstraat en Peppelgaarde.
- Overige projecten die volgen uit de jaarlijkse rioolinspecties en projecten die voorkomen uit een combinatie met wegbeheer en/of klimaatadaptatie.
- Uitvoeren van de maatregelen ter bestrijding van de wateroverlast bedrijventerrein Vosdonk. Dit is een lang lopend project waarbij nu de definitieve maatregelen bekend zijn en er een realisatietraject voor opgesteld kan worden.

De kosten van deze projecten zijn reeds verwerkt in de kredieten van het vorige vGRP. Dit lichten we in Hoofdstuk 5 toe.

Ambities uit vorig vGRP

Afvalwater

In het vGRP 2018-2023 gaven we de volgende ambities voor afvalwater aan:

- Voorkomen verstopping, lekkage en instorten van riolen;
- Waarborgen afvoer afvalwater;
- Verbeteren inzicht functioneren riolering.

We namen ons voor dit te realiseren door:

1. Gegevens tijdig verwerken
Dit is niet gelukt. We hebben in de periode van het afgelopen vGRP veel wisselingen in het personeelsbestand gehad. Ook was het lastig om vacatures opnieuw in te vullen. We willen de verwerking weer op orde krijgen door tijdelijk extra personeel in te zetten.
2. Maatwerk voor reinigen en inspecteren
Dit is gelukt. We hebben op diverse wijzen de riolering gereinigd en geïnspecteerd. We zijn daar tevreden over en zetten deze werkwijze voort.
3. Bestrijden H₂S-aantasting (H₂S: door omzettingen van zwavelverbindingen in het rioolwater ontstaat zwavelzuur. Dit leidt tot het oplossen van de kalk uit de betonbuis)
Dit is gelukt. We hebben de aantasting overal waar dit aanwezig was behandeld. Er is in de riolering nu geen H₂S aantasting meer.
4. Goede afstemming en kostenverdeling weg- en rioolbeheer
Dit is gelukt. We stemden de kostenverdeling af en voerden daarna projecten uit.

Hemelwater

Voor hemelwater formuleerden we de volgende ambities:

- Voorkomen en verminderen wateroverlast;
- Duurzaam verwerken van hemelwater;
- Voorkomen verspreiding verontreinigingen.

We namen ons voor dit te realiseren door:

1. Uitvoeren resterende maatregelen Operatie Water Weg
Dit is nog niet afgerond. We moeten nog een retentie op bedrijventerrein Vosdonk realiseren. Alle andere maatregelen uit Operatie Water Weg ronden we al eerder af.
2. Toetsingskader wateroverlast
Dit is afgerond. We hebben de knelpunten aangepakt op basis van de Middelste bui 2007. Deze bestaat uit het verloop van bui 9 en de hoeveelheid hemelwater van bui 10. We toetsen de wateroverlast in nieuwe plannen sindsdien aan de Middelste bui 2007.
3. Aanleggen hemelwatervoorzieningen
Dit is afgerond. We legden hemelwatervoorzieningen aan en namen daarmee overlast weg.
4. Opstellen hemelwaterverordening
Dit is afgerond. De verordening werd op 21 maart 2023 verplicht.
5. Goed afhandelen meldingen wateroverlast
We behandelden meldingen van wateroverlast.
6. Bewoners bewust
Dit antwoord staat onder punt 7.
7. Waterbewust handelen door bewoners
We maakten inwoners met diverse activiteiten bewust van afvalwater, hemelwater en grondwater. Daardoor kunnen zij ook betere afwegingen maken over het gebruik en verbruik van water.
8. Stresstest
We voerden de standaard stresstest uit. Bij deze stresstest gebruikten we de landelijke uitgangspunten. Die gaan uit van een vol riool. De inspanningen van Operatie Water Weg zijn daarin daarom niet zichtbaar.
9. Samenwerken aan openbare ruimte

Dit is gelukt. We werkten in diverse projecten aan de openbare ruimte. Daar waren ook collega's uit andere vakgebieden bij betrokken.

10. Actualiseren verhard oppervlakkaart

We actualiseerden de kaart bij (grootschalige) aanpassing van het rioolstelsel.

11. Controle foutieve aansluitingen

We controleren dit bij meldingen.

Grondwater

Voor grondwater bepaalden we de volgende ambities:

- Goed bereikbaar blijven voor meldingen over grondwater;
- Inzicht in grondwaterstanden verbeteren door te monitoren;
- Inrichting uitbreidingen afstemmen op grondwaterstanden

We namen ons voor dit te realiseren door:

1. Een meldsysteem in stand te houden en meldingen te behandelen

We ontvingen meldingen, gingen deze na en gaven de melders terugkoppeling.

2. Het meten van grondwaterstanden

Dit is gelukt. We hebben 36 peilbuizen en gebruikten de informatie uit een globale analyse van de grondwaterstanden.

3. We stemmen de inrichting van toekomstige uitbreidingen af op grondwaterstanden

Dit is gelukt. Bij de ontwikkelingen in de planperiode keken we steeds naar de grondwaterstanden en stemden daar de gewenste ontwateringsdiepte en de weg- en vloerpeilen op af.

Week van ons water

We organiseerden activiteiten voor de week van ons water. Daarvoor zetten we online en offline campagnes op om waterbewustzijn te bevorderen. Ook organiseerden we activiteiten voor scholen en inwoners. Meestal koppelden we ook een winactie eraan, veelal was de prijs een of meerdere watertonnen.

Nationaal Kampioenschap Tegelwippen

In 2022 en 2023 deed de gemeente Etten-Leur mee met het NK-tegelwippen met als doel om zoveel mogelijk tegels uit voortuinen te verwijderen en te veranderen naar groen.

Waterschap Brabantse Delta

Het westelijk deel van Etten-Leur (vooral het bedrijventerrein) loost via de afvalwaterpersleiding (AWP) naar RWZI Bath. De afvalwaterpersleiding verzamelt het afvalwater van huishoudens en bedrijven van 35 dorpen en steden in West-Brabant. Deze loopt van industrieterrein Moerdijk naar de rioolwaterzuivering in Bath. Al dit afvalwater wordt gezuiverd in Bath en geloosd op de Westerschelde.

Uit onderzoek blijkt dat met het juiste onderhoud de AWP nog zeker dertig jaar mee kan. In het project met de naam AWP 2.0 is het onderhoud uitgevoerd. Er waren maatregelen nodig aan de leiding zelf en aan de persstations. De pompen in de persstations zorgen dat het afvalwater door de persleiding stroomt en uiteindelijk de zuivering in Bath bereikt. Door de werkzaamheden heeft Etten-Leur de afgelopen jaren regelmatig te maken gehad met geplande afschakelingen.

Regionale samenwerking

De regionale samenwerking binnen de SWWB (Samenwerking Water in West-Brabant) en 'Waterkring De Baronie' is vanaf 2018 verder geïntensiveerd. Om invulling te geven aan het Rijksbeleid 'Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie' (DPRA), is er in De Baronie naast de waterkring ook een klimaatkring actief. Hiermee

is de regionale samenwerking op het dossier klimaat geborgd. De samenwerking wordt concreet beschreven en geëvalueerd in een uitvoeringsprogramma.

Klachten en meldingen

In de afgelopen planperiode kwamen 1.762 klachten en meldingen met betrekking tot riolering en water binnen via het klachtenmeldpunt. Een groot deel van de meldingen betrof klachten van verstoppingen bij drukrioolgemalen. De klachten en meldingen zijn onderverdeeld in verschillende categorieën:

- Drukriolering defect	393
- Kolk verstopt	258
- Putdeksel defect	88
- Riol verstoppt	518
- Stankoverlast	83
- Wateroverlast	331
- Overig	91

Een groot deel van de klachten bestaat uit dubbele meldingen, waarbij de klacht zowel onder bijvoorbeeld "drukriool defect" als "riool verstoppt" is gemeld. Het aantal daadwerkelijke knelpunten en klachten ligt daarom een stuk lager.

Personeel

In de afgelopen planperiode stelden we twee vacatures open voor riolering, onder andere om extra aandacht te geven aan de verwerking van rioolrevisies en de voorbereiding van werken. Hiervoor zijn echter geen geschikte kandidaten gevonden. We maken daarom tijdelijk gebruik van inhuur, maar dat is geen oplossing voor de langere termijn.

4.3 BEHEER-, ONDERHOUDS- EN VERVANGINGSPLANNEN

De toestand van het aanwezige rioolstelsel is op orde. Doormiddel van planmatig onderhoud houden we het riool bij en monitoren we het. In RioGL stelden we een beeld op voor de komende 5, 10 en 15 jaar. Uit de beelden blijkt dat we de komende 15 jaar geen grote vervangingspieken verwachten. In de gemeente Etten-Leur zijn geen buizen van slechte of dubieuze kwaliteit gebruikt. Vrijwel alle riolering ouder dan begin jaren '70 is inmiddels vervangen. De punten waar H₂S-aantasting voor kwam, dit zijn meestal de injectiepunten van de drukriolering, paktten we in de afgelopen planperiode aan. Er zijn geen problemen meer met H₂S bekend.

4.3.1 Wat gaan we doen

Naast een aantal maatregelen die in het vGRP 2019-2023 waren gepland en die nog in voorbereiding of in uitvoering zijn, staan er voor de komende planperiode geen grote maatregelen op het programma.

We hebben de volgende ambities:

- Volledig verwerken van revisies en nieuw areaal;
- Actualiseren basisrioleringsplannen en uitvoeren hydraulische berekeningen rioolstelsel en daarbij klimaatmaatregelen gedetailleerd doorrekenen;

- Onderzoeken van assetmanagement¹⁵. Daarbij kijken we op een eenduidige manier naar de toestand van het hele rioolstelsel en de risico's van slechter of niet functioneren. In het onderzoek bekijken we of en op welke wijze dit assetmanagement nodig is.

4.3.2 Hoe doen we dat

Nieuwe aanleg

Afvalwater

Afvalwater van nieuwe ontwikkelingen zamelen we altijd gescheiden in van het hemelwater. Het afvalwater voeren we af naar de rioolwaterzuiveringen. Hiervoor leggen we een vuilwaterrioolstelsel aan en voeren we het afvalwater met rioolgemalen via persleidingen af naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Hemelwater

Hemelwater houden we, waar mogelijk, altijd gescheiden van het afvalwater. In de Hemelwaterverordening staat aangegeven dat het hemelwater van nieuwe verharde oppervlakken op het eigen perceel vastgehouden moet worden en op welke manier dit moet gebeuren.

Grondwater

Om grondwateroverlast bij toekomstige stedelijke uitbreidingen zo veel mogelijk te voorkomen, stemmen we de inrichting ervan zoveel mogelijk af op de grondwaterstanden. Bij in- en uitbreidingen worden per project de gewenste ontwateringsdiepte, weg- en vloerpeilen bepaald op basis van de beschikbare grondwaterstanden.

Vloerpeilen van woningen en bedrijven liggen bij voorkeur minimaal 0,30 m boven de as van de weg. De minimale drooglegging (verschil tussen maaiveldhoogte en de normale waterstand in het oppervlaktewater) bedraagt minimaal 1,20 m. Bij in- en uitbreidingen worden per project de gewenste ontwateringsdiepte, weg- en vloerpeilen bepaald op basis van de beschikbare grondwaterstanden.

4.3.3 Welke (interne) stappen moeten we daarvoor zetten

We zetten tijdelijk extra medewerkers in om de revisies en nieuw areaal op orde te brengen. Daarna pakken we de verwerking daarvan structureel op.

We geven opdrachten aan externen uit voor:

- Het actualiseren van de basisrioleringsplannen;
- Het uitvoeren van hydraulische berekeningen voor het rioolstelsel;
- Het gedetailleerd doorrekenen van klimaatmaatregelen.

Verder onderzoeken we de overgang naar assetmanagement. Hiervoor stellen we vragen op en leggen die neer bij interne en externe experts. Zo kijken we of de aanpak ook aansluit bij de werkwijze van de gemeente. Op termijn zal dit mogelijk leiden tot een visie op assetmanagement waarmee we dan gaan werken.

¹⁵ Op basis van de staat van alle onderdelen het beheer en onderhoud van het riool uitvoeren. In het onderzoek specificeren we dit verder.

5. BEKOSTIGING VAN DE RIOLERINGSZORG

5.1 INLEIDING

Dit hoofdstuk draait om de bekostiging van de gemeentelijke watertaken via de rioolheffing. Als eerste kijken we naar de kosten voor het beheer en onderhoud en de kosten voor geprogrammeerde investeringsprojecten. Daarna staan we stil bij het wettelijke kader voor de rioolheffing en bij de vraag welke generatie opdraait voor kosten van investeringen en hoe je jaarlijkse schommelingen in de rioolheffing kunt voorkomen. Tot slot volgt de doorrekening tot de benodigde rioolheffing.

5.2 KOSTEN VOOR BEHEER EN ONDERHOUD

Het dagelijkse beheer en onderhoud van de riolering is van essentieel belang om het systeem goed te laten functioneren.

Activiteiten die worden uitgevoerd ten behoeve van gemeentelijke watertaken mogen worden toegerekend aan het rioleringsbeheer. Sommige activiteiten worden enkel uitgevoerd ten behoeve van de gemeentelijke watertaken en worden daaraan geheel toegerekend, bijvoorbeeld het inspecteren en reinigen van de riolering. Daarnaast zijn er gemengde activiteiten, zie bijgaand kader. Voor deze activiteiten geeft de begroting aan welk gedeelte van de kosten ten laste van de riolering wordt gebracht, op basis van het beleid uit dit Waterplan. Tot slot zijn er activiteiten die niet bij de riolering horen. Deze zijn natuurlijk niet uitputtend op te sommen. Enkele worden wel aangetipt in hetzelfde kader, omdat er discussie over kan ontstaan.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van de kosten voor het beheer en onderhoud van de rioleringszorg op prijspeil 2023. Het is min of meer een samenvatting van de gemeentelijke begroting voor het onderdeel riolering. De kosten staan afgerond op duizend euro.

Onderwerp	Kosten 2023	Toelichting
Riolering vrijverval	€ 410.000	Reinigen, inspecteren, repareren, kolken-reinigen, etc.
Rioolgemalen	€ 144.000	Energie, onderhoud, monitoring, storingen, etc.
Drukriolering	€ 149.000	Energie, onderhoud pompunits, H ₂ S, storingen, etc.
Waterbeheer	€ 231.000	Grondwater, duikers, sloten, wadi's, materieel, etc.
Diversen	€ 4.000	Contributies, onderzoek, samenwerking, etc.
Perceptiekosten	€ 78.000	Kosten voor het opleggen en innen van de rioolheffing
Personeelskosten	€ 318.000	Eigen medewerkers voor zover toegerekend aan de rioleringszorg
Overhead	€ 256.000	Gedeelte van de kosten van de gemeentelijke overhead
Subtotaal	€ 1.590.000	
BTW	€ 306.000	Extracomptabel aan de rioolheffing toegerekende BTW lasten
Kapitaalslasten	€ 940.000	Afschrijving en rente van investeringen uit het verleden
Dotatie spaarvoorziening	€ 1.236.000	Spaarbedrag voor toekomstige investeringen
Totaal	€ 4.072.000	

Tabel 5.1. Jaarlijkse kosten beheer en onderhoud (prijspeil 2023).

Zie voor de jaren na 2023 de jaarlijkse begroting voor de actuele bedragen

Gemengde activiteiten

Gemengde activiteiten dienen meerdere doelen. Bijvoorbeeld straatreiniging. Dat wordt hoofdzakelijk gedaan voor het schoonhouden van de openbare ruimte. Maar het dient ook de riolering, omdat de kolken dan minder vaak hoeven te worden gereinigd. Van zo'n gemengde activiteit kan een gedeelte van de kosten worden toegerekend aan de rioolheffing. Het percentage van kostentoe rekening is enigszins arbitrair en dient naar redelijkheid te worden gekozen.

Activiteit	Investering	Onderhoud	Toelichting
Straatreiniging	0	43%	We voeren straatreiniging vooral uit voor het beheer van de openbare ruimte. In tweede instantie draagt het ook bij aan besparing op reiniging van kolken. Daarom rekenen we de kosten deels toe aan de rioleringszorg.
Sloten in het beheer van de gemeente binnen en buiten de bebouwde kom	0	43%	De sloten binnen de bebouwde kom dragen bij aan het afkoppelen van hemelwater. In het buitengebied voeren ze onder andere water uit de bermen af. Daarmee voeren we duurzaam stedelijk waterbeheer. We rekenen de kosten ervan daarom deels toe aan de rioleringszorg.

Bijdrage vanuit riool aan watermaatregelen

Onderwerp	Investerings bijdrage vanuit riool	Onderhoudskosten	Vraag/Toelichting
Waterberging			
Retentievijvers	50%	Gemeente (groen) of Waterschap	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
Wadi's (solitair)	100%	Gemeente (groen)	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
Wadi's (dubbelfunctie)	100% voor het solitaire deel	Gemeente (groen) Gemeente (verhardingen)	Kosten voor bouwwerk in wadi beleggen bij die afdeling. Onderhoud wadi (niet overige bouwwerken) bij Gemeente. Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
Oppervlaktewater toevoegen in een bestaande situatie	50%	Gemeente (buitendienst of groen) of Waterschap	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
(Ondergrondse) retentie (tanks, kratten e.d.) in bestaande situaties	100%	Gemeente (riool)	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
Infiltratie			
Hemelwater afkoppelen van grijswaterriool	100%	Gemeente (riool)	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
Bodemonderzoek openbaar gebied ten behoeve van infiltratie	100%	N.V.T.	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)
Vertraagd afvoeren			
Water hoog vasthouden	100%	Water hoog vasthouden (riool)	Nieuwbouw: grondbedrijf (alleen investering)

Activiteiten die niet tot de rioleringszorg behoren

De volgende activiteiten rekenen we niet toe aan de rioleringszorg:

- Onkruidbestrijding die we niet uitvoeren ten behoeve van de rioleringszorg. Deze activiteit heeft geen verbetering op de invloed van de omgang met water en riolering.
- Bestrijding van hitte(stress). Water en riolering kunnen worden ingezet om hitte(stress) te bestrijden. Het levert echter geen voordeel of nadeel op voor de rioleringszorg.
- Bomen planten. Bomen kunnen water vasthouden en verdampen, maar het effect op de hoeveelheid water in het riool is nauwelijks merkbaar.
- Bermen beheren. We beheren de bermen, maar dit heeft geen merkbaar effect op de hoeveelheid water in het riool.
- Onderhoud WADI's. Het onderhoud aan de WADI's valt onder het budget van groen.
- Onderhoud van waterdoorlatende verharding. Het onderhoud aan de waterdoorlatende verharding valt onder het budget van verhardingen.

5.3 PROGRAMMERING VAN Vernieuwingsprojecten

De riolering is opgebouwd uit een groot aantal onderdelen. Deze verouderen en moeten periodiek worden gerenoveerd of vervangen. Dit is een doorgaand proces met de bedoeling om de riolering op lange termijn in stand te houden. De vernieuwingsprojecten bestaan uit de volgende categorieën:

- Verouderde riolen vernieuwen
 - Verouderde riolen moeten op enig moment worden vernieuwd, door middel van renovatie of rioolvervanging. Bij ingrijpende ruimtelijke ontwikkelingen kiezen we soms voor rioolvernieuwing die nog enige tijd had meegekund. Het riool wordt dan iets te vroeg vernieuwd als je het alleen vanuit de riolering bekijkt, maar dan is alles weer helemaal nieuw en gaat lang mee.
- Verbeteringsmaatregelen aan de riolering
 - Verbeteringsmaatregelen zijn gericht op het aanpassen van de riolering aan veranderde omstandigheden en nieuwe inzichten. Denk bijvoorbeeld aan extra voorzieningen om zware buien te kunnen verwerken.
- Rioolgemalen vernieuwen
 - Het benodigde budget voor het vernieuwen van onderdelen van de rioolgemalen (afgezien van de pompunits van de drukriolering) is geraamd op basis van ervaringen uit het verleden en een expert inschatting van de huidige situatie.
- Drukriolering vernieuwen
 - Het benodigde budget voor het vernieuwen van onderdelen van de drukriolering in het buitengebied is geraamd op basis van ervaringen uit het verleden en een expert inschatting van de huidige situatie.
- Restkredieten uit de vorige planperiode afronden
 - Naast nieuw op te starten projecten zijn er nog restkredieten. Dit betreft projecten die zijn opgestart in de vorige planperiode maar nog niet zijn afgerond. Dit kwam door personeelstekort, maar ook door vertraging door lange procedures en het meeliften met andere vakdisciplines en de daarmee gepaard gaande complexiteit. Het gaat in totaal om 7,7 miljoen euro aan restkredieten vanaf 1-1-2024.

In de planperiode wordt gestreefd naar het volgende investeringsniveau voor projecten, zie tabel 5.2. In deze tabel staan gemiddelden per jaar in de planperiode. In de praktijk kan worden gekozen om het ene jaar meer te investeren en het andere jaar minder. Dit wordt financieel opgevangen in de spaarvoorziening riolering. Gezien de leeftijd van de riolering staan er de komende planperiode geen grote vervangingen op de planning.

Voor de jaren vanaf 2029 wordt uitgegaan van € 1.061.455 per jaar, bestaande uit dezelfde getallen als voor 2028 minus de restkredieten omdat die afgerond worden verondersteld.

Categorie	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vernieuwingsprojecten	-	€ 908.412	€ 908.412	€ 908.412	€ 908.412	€ 908.412
Verbeteringsmaatregelen	-	€ 1.075.875	€ 1.654.158	€ 578.283	€ 537.938	-
Rioolgemalen vernieuwen	-	€ 82.304	€ 82.304	€ 82.304	€ 82.304	€ 82.304
Drukriolering vernieuwen	-	€ 70.739	€ 70.739	€ 70.739	€ 70.739	€ 70.739
Restkredieten afronden	€ 2.750.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000
Totaal per jaar	€ 2.750.000	€ 3.637.331	€ 4.215.614	€ 3.139.738	€ 3.099.393	€ 2.561.455

Tabel 5.2: Investeringsplan komende planperiode (zie verdere uitwerking in bijlage IV)

5.4 WETTELIJK KADER VOOR DE RIOLERINGSZORG

De wettelijke basis voor de rioolheffing is opgenomen in artikel 228a van de Gemeentewet.

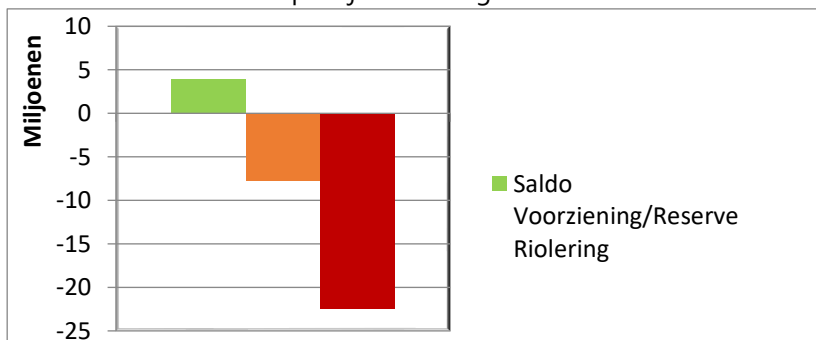
De rioolheffing is een bestemmingsheffing. De inkomsten uit de rioolheffing zijn alleen beschikbaar voor uitgaven gerelateerd aan de gemeentelijke zorgplichten. De inkomsten uit de rioolheffing mogen wel aangevuld worden met inkomsten uit de algemene middelen. In fiscaal-juridische zin betekent dit dat de heffing een zuivere belasting is. Belangrijke aandachtspunten van de rioolheffing zijn:

- De opbrengsten zijn bestemd voor het doel waarvoor de heffing in het leven is geroepen:
 - het inzamelen en transporteren van afvalwater;
 - het verwerken van hemelwater;
 - het ingrijpen in de grondwaterstand.
- De heffing mag niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente voor dit doel maakt (maximaal 100% kostendekkend). Ook mag de gemeente de opbrengst niet aan andere zaken uitgeven.
- De vormgeving van de heffing moet een relatie hebben met de gemeentelijke watertaken. De gemeente treft de voorzieningen in het algemeen belang, maar zij moet de kosten wel op een aanvaardbare manier verdelen. Dit houdt in dat er een zekere relatie moet zijn tussen het kostenverhaal via de rioolheffing en het belang dat de belastingplichtige heeft bij de voorzieningen. Dit heet het profijtbeginsel.

5.5 LASTENVERDELING OVER GENERATES EN TARIEFSEQUALISATIE

Het berekenen van de benodigde rioolheffing is in essentie het in balans brengen van de inkomsten en uitgaven. Tussen beide staat de keuze van afschrijven en/of sparen. Deze keuze heeft een dempend effect maar omvat ook een keuze welke generatie profijt heeft van een werk en welke ervoor betaalt. Daarnaast is een demper gewenst als tariefs-egalitatie, zodat de heffing niet van jaar tot jaar varieert afhankelijk van de projecten van dat jaar en van eventuele mee- of tegenvallers. In onderstaand kader meer informatie over verdeling van de lasten over huidige en toekomstige generaties. In dit Waterplan gaan we uit van langjarig afschrijven.

De grafiek in afbeelding 5.1 toont de stand van de voorziening(en) plus eventuele reserve, tegenover de openstaande kredieten en de boekwaarde van de activa. Populair gezegd: het geld in de portemonnee en de rekening die nog onderweg is en de restschuld van de hypotheek van oude investeringen. Het gaat in gemeente Etten-Leur om voorziening(en)/reserve van 3,9 miljoen euro, versus openstaande kredieten van 7,7 miljoen euro en een boekwaarde van 22,5 miljoen euro. Dit is de waarde op 1 januari 2023 van eerdere investeringen waarbij we al gestart zijn met afschrijven. Deze grafiek kan sterk verschillen van gemeente tot gemeente. Sommige hebben vooral schulden, andere vooral spaargeld. Belangrijk is wel om hierbij op te merken dat het totaalplaatje van een gemeente meer omvat dan alleen de riolering.

Afbeelding 5.1: Stand voorzieningen versus openstaande kredieten en boekwaarde activa

5.6 BEREKENING VAN DE BENODIGDE RIOOLHEFFING.

Deze paragraaf geeft de doorrekening naar de benodigde rioolheffing om voldoende geld te hebben voor het beheer en de geplande projecten. De gegevens en de keuzes van de voorgaande delen uit het plan komen hier bij elkaar en leiden tot de benodigde rioolheffing. In onderstaand kader staan de uitgangspunten bij de berekening van de benodigde rioolheffing beknopt weergegeven. Voor 2023 stelden we de rioolheffing vast op 192 euro. In 2024 zal de rioolheffing gelijk blijven of dalen. We berekenen de rioolheffing jaarlijks opnieuw waarbij we rekening houden met de werkelijke inflatie, de werkelijke rente en alle mee- en tegenvallers.

Uitgangspunten bij de berekening van de benodigde rioolheffing

Het berekenen van de benodigde rioolheffing komt neer op het vinden van balans tussen inkomsten en uitgaven, waarbij een dempende rol wordt gespeeld door de methode van vermogensbeheer. De berekening geschiedt met behulp van een speciaal daartoe opgesteld financieel rekenmodel. Onderstaande uitgangspunten zijn gehanteerd:

- Rioolheffing 100% kostendekkend.
- Boekwaarde oude investeringen per 1-1-2023 € 22.500.000.
- Stand van voorziening(en) en/of reserve totaal per 1-1-2023 € 3.900.000.
- Kosten voor beheer conform § 5.1.
- Uitgaven voor vernieuwingsprojecten conform § 5.2
- De inflatie wordt gesteld op 2% omdat de Europese Centrale Bank streeft naar deze waarde, waarbij wordt aangetekend dat de hoogte van de rioolheffing hier ieder jaar op dient te worden aangepast, uitgaande van de werkelijk opgetreden inflatie.
- Investeringen worden geactiveerd en langjarig afgeschreven. In het model wordt uitgegaan van 40 jaar. In de praktijk geldt dit voor rioolvervanging, terwijl voor pompen en schakelkasten wordt uitgegaan van kortere termijnen omdat deze objecten een korte verwachte levensduur kennen. Er wordt gerekend op een rente van 1% over de gehele planperiode. In de praktijk kan de rente variëren in de loop der jaren. De rioolheffing moet mede daarom jaarlijks worden berekend op basis van actuele cijfers.
- Overschotten en tekorten op de exploitatie worden jaarlijks verrekend met de reserve.
- Rioolheffing met aanslag van circa 21.000 eenheden.
- Kwijtschelding circa 5% wordt verrekend in de hoogte van de rioolheffing.

I. UITGEVOERDE RIOOLWERKZAAMHEDEN VGRP 2019-2023

uitgevoerde projecten vGRP 2019-2023

In de volgende straten is in de afgelopen planperiode de riolering vervangen:

- P.A. Damenstraat
- Cornelusstraat
- Kasteellaan
- Duinkerkeleen
- Terwaanstraat
- Hondschotestraat
- Malbodestraat
- Buitenhof
- Neerhof
- Orangerie
- Grijsoord
- Nicolaas Beetsstraat
- Bernhard van Meursstraat
- Van 't Hoffstraat
- De Baai
- Dreef
- Verbeteren afwatering parkeerpleintjes Beiaard en Cimbaalhof
- Verbetering afwatering gebied Markenland
- Rioolvervanging Bruininkhuizen en Papenstraat
- Spoorlaan (Julianalaan-Wilhelminalaan)

In de volgende straten is naast het vervangen van de riolering ook verhard oppervlak afgekoppeld:

- Leur Oost
- Europalaan
- Anna van Berchemlaan
- Stationsplein
- Vondellaan
- A.M. de Jongstraat
- Afkoppelen en rioolvervanging Paukeslag
- Stationsstraat en van den Elsenstraat
- Pastoor van Weesstraat, Noord-, Oost-, West- en Zuidwiek

Verhard oppervlak is daarnaast ook afgekoppeld in:

- Bazuinlaan
- Kloosterlaan
- Pleintjes Kloosterlaan

II. TE BEHEREN AREAAL ETTEN-LEUR

Het te beheren areaal bestaat uit:

Voorzieningen voor afvalwater:

• Gemengde riolering	105 km
• Vuilwaterriolering (dwa)	84 km
• Bergbezinkvoorzieningen	4 st
• Rioolgemalen (hoofdgemalen)	41 st
• Persleiding	15 km
• Drukriolering	63 km
• Drukrioleringsunits (minigemalen)	304 km

Voorzieningen voor hemelwater:

• Hemelwaterriolering (hwa)	116 km
• Infiltratieriolering (IT)	9 km

Voorzieningen voor grondwater:

• Grondwatermeetpunten	33 st
------------------------	-------

Speciale voorzieningen:

• MacTec hoofdpst	1 st
• MacTec gemaalcomputers (incl. overstortbemeting)	52 st

III. OVERZICHT OVERSTORTEN EN UITLATEN

Overstorten:

Bemalingsgebied	Identificatie overstort	X-Coörd. drempel	Y-Coörd. drempel	Hoogte (m+NAP)	Breedte (m)	RVZ (ja / nee)	Afv. V.O. (ha)	Locatie	Be-meten
Grauwe Polder (Noord) / 1A	RO 03	102398	397193	6,33	8,00	Nee	21,99	Hobodreef 162	Nee
Grauwe Polder (Zuid) /1B	RO 01	102398	397193	6,24	2,50	Nee	10,98	Grauwe Polder 70	Ja
Grauwe Polder (Zuid)	RI/1349A	102506	396991	7,60	2,00	Nee		Gitaarhof	Nee
Grauwe Polder (Zuid)	RI/1341	102568	396785	7,60	2,00	Nee		Schalmei	Nee
Grauwe Polder (Zuid)	RI/1329	102558	396634	7,60	2,00	Nee		Contrabas	Nee
Grauwe Polder (Zuid) /1B	RO/Stuiverpad	102358	396912	5,74		Nee	0,9	Stuiverpad, laaggelegen leiding	Nee
Etten Zuid (1+2) /2	RO 14	102921	397992	5,90	12,00	Ja / 3750 m3	35,78	Brabantpark / Bredaseweg	Ja
Lage Banakkers / 2	RO 10	104001	397560	6,70	5,00	Nee	4	Guido Gezellelaan	Nee
Etten Noord-West /5B	RO 06	102301	398115	5,80	10,00	Ja / 650 m3	6,11	Tolhuislaan 51	Ja
De Grient /5A	RO 21	102616	398831	5,26	3,00	Nee	10,93	Concordialaan 4	Ja
De Grient /5A	RO01	101924	398551	5,26	4,00	Nee	4,43	Kattenstaart / Wildbaan	Ja
t Hooghuis /4	RO70/4366	104409	399001	1,40	5,60	Nee	14,22	Wielewaal 41	Ja
t Hooghuis /4	RO/3831	104532	399302	1,40	12,50	Nee	12,31	Lage Vaartkant / Liesbosweg	Ja
Leur Kern /6	RO22/4471	103457	399945	2,50	38,00	Ja / 1200 m3	50,44	Rijsdijk / Boegspriet	Ja
Leur Kern /6	RO21/4731	103184	399444	3,80	4,50	Nee	4,68	Deken Koopmanslaan	Nee
Leur Oost + Leur Oost /7A	RO 29 / C1	104170	400131	1,00	9,30	Ja / 1060 m3	19,72	Boeieraak / Boegspriet BBB Spinaker	Ja
Leur Oost + Leur Oost /7A	RO 25 / 6593	104344	399521	1,40	2,40	Nee	12	Wilgenlaan 101	Ja
Leur Oost + Leur Oost /7A	RO26 / 6551	104269	399864	1,90	1,00	Nee	0,22	Lindenbleek / v. Bergenplein	Nee
Etten Kern /3	RO20 / 2202	103838	398621	4,83	1,00	Nee		Heggemus 10	Nee
Etten Kern /3	RI/2147	103225	398814	4,80	12,00	Nee	41,73	Spoorlaan/Stationsstraat	Ja

Regenwateruitlaten:

Bemalingsgebied	Identificatie regenwateruitlaat	X-Coörd. drempel	Y-Coörd. drempel	Hoogte (m+NAP)	Breedte (m)	RVZ? (ja / nee)	Afv. V.O. (ha)	Locatie
De Keen /16	1 (R164)	103890	400317	0,60	3,00	Nee	6,91	Slagveld / Moerlaken
De Keen /16	2 (R52)	103946	400596	0,60	2,00	Nee	3,06	Moerlaken / Vinkenbroek
De Keen /16	3 (R38)	103938	400829	0,60	2,00	Nee	2,28	Moerlaken / Rijsdijk
De Keen /16	4 (R88)	103972	400825	0,60	2,00	Nee	2,58	Moerlaken / Rijsdijk
De Keen /16	5 (R101)	103891	400476	0,60	2,00	Nee	2,88	Moerlaken / Stuik
De Keen /16	R / 7101	103820	400000	1,30	1,50	Nee		Boegspriet
De Keen /16	R / 6401	104087	400316	1,30	1,50	Nee		Slagveld
De Keen /16	R / 7349	103632	399941	1,30	1,50	Nee	21,25	Voorsteven
Achter de Molen 2 /10	RO01 (R15) / 23029	104007	397021	7,25	1,00	Nee	9,2	Molenas
Hoge Neerstraat 11	RO01 / R37 / 365	104130	397688	4,95	2,00	Nee	3,39	De Regatta
Hoge Neerstraat 11	RO02 / R105 / 35	104356	397819	4,95	2,00	Nee	12,59	De Regatta
Lage Banken Noord (HWA) /20	3 (477)	102959	399402	3,10	2,00	Nee	53,6	Vorstendom / Statenlaan
Lage Banken Zuid (HWA) /19	1 (412)	103167	398977	4,20	1,00	Nee	16,9	Wissel / Litas

Lage Banken Zuid (HWA) /19	2 (418)	103125	399077	4,20	1,00	Nee	1,42	Wissel / Boogschutter
Sander /15	RO41 / 1	102638	399321	3,97	1,00	Nee		Hooiweg 152
Sander /15	210 / 2 / 5372	102879	399954	3,10	1,50	Nee	2,4	Willem Dreessingel
Sander /15	269 / 3	103350	399838	3,10	1,50	Nee	0,97	Van Zuijlenhof
Sander /15	236 / 4 / 5377	102911	399907	3,10	1,50	Nee	0,65	Willem Dreessingel
Sander /15	185 / 5	103165	399734	3,10	2,00	Nee	2,7	Willem Dreessingel
Sander /15	113 / 6 5726	102904	399482	3,10	1,50	Nee	0,83	Thorbeckelaan
Sander /15	R / 5271	103305	399738	3,10	2,00	Nee		Gerbrandyshof / Sander
Sander /15	R / 5271	103231	399982	3,10	2,00	Nee		Klompéhof / Sander
Sander /15	R / 5323	103023	400054	3,10	2,00	Nee		Piersonhorst
Sander /15	R/5332	102884	400143	3,10	2,00	Nee		Piersonhorst/Beelgaarde
Sander /15	R/5426	103397	399817	3,10	2,00	Nee		Gerbrandyshof 26
Sander /15	R/5332	103114	399638	3,10	2,00	Nee		Den Uylhof
Sander /15	R/5537	103015	399607	3,10	2,00	Nee		Thorbeckelaan/Den Uylhof
Sander /15	R/5697	102921	399579	3,10	2,00	Nee		Thorbeckelaan/Kuyperdreef
Sander /15	R/5719	102798	399437	3,10	2,00	Nee		Schimmelpennincklaan
Sander /15	R/5613	102816	339738	3,10	2,00	Nee		Schimmelpennincklaan
Sander /15	R/5741	102671	399347	3,80	2,00	Nee		Hooiweg
Sander /15	R/5874	102587	398955	4,90	2,00	Nee		Bijenweide
Attelaken /81113	R46 / 26799	105127	399961	3,70	2,00	Nee	1,22	Pottenbakkerstr. / Klompenmakerstr.
Attelaken /81113	R28 / 26788	105134	399877	3,70	2,00	Nee	0,85	Pottenbakkerstraat
Attelaken /81113	R24 26772	105079	399721	3,70	2,00	Nee	1,73	Pottenbakkerstraat
Attelaken /81113	R / 26711	104512	399453	1,45	1,00	Nee	2,85	Vijfhuizenweg
Parcstaete HWA 4B	O1 / H10	104630	398384	5,00	1,00	Nee	1,41	Parklaan
Trivium 4A	1	105038	398344	3,50	0,80	Nee		Bredaseweg (NNB)
Trivium 4A	2	104599	398202	4,70	2,00	Nee	2,1	Oostpoort (NNB)
Parklaan Oost VHWA 11A	RO 02 / 44Z	103668	398081	5,00	1,00	Nee	2,13	Parklaan / Egelantier
VHWA Elisabethhuis e.o. 3A	ROV1	103810	398780	5,20	1,00	Nee	0,51	Houtduif 20
Vosdonk 8	RO02 / 4077	101236	397232	3,50	5,00	Nee		Mon Plaisir 113
Vosdonk 8	RO03 / 4111	101219	397128	3,80	3,50	Nee		Vossendaal / Vosdonk 10
Vosdonk 8	RO04 / 4217	101233	397519	3,50	4,00	Nee		Nijverheidsweg 29
Vosdonk 8	RO05 / 4219	101179	397518	3,80	3,50	Nee		Nijverheidsweg / Vossendaal
Vosdonk 8	RO07 / 4337	101183	397631	2,60	8,00	Nee		Parallelweg 15
Vosdonk 8	RO09 / 4265	101021	397910	3,00	1,00	Nee		Oude Kerkstraat
Vosdonk 8	RO10 / 4345	101167	397945	2,60	12,00	Nee		Oude Kerkstraat / Vosdonk
Vosdonk 8	RO13 / 4517A	101064	398804	2,10	8,00	Nee	15,46	Hoeveneseweg / Vosdonk 55
Parklaan VHWA 8R	RO.01	102236	397586	3,95	1,00	Nee		Parklaan / Vossendaal
Vosdonk-Zuid / Lokkerdreef 8D	RO02 / 4899	101692	396792	4,00	3,50	Nee		Soevereinstraat
Vosdonk-Zuid / Lokkerdreef 8D	RO03 / 4891	101717	396574	4,00	3,50	Nee		Soevereinstraat
Vosdonk-Zuid / Lokkerdreef 8D	RO04 / 4909	101721	396539	4,00	3,50	Nee		Munnikenheiweg
Vosdonk-Zuid / Lokkerdreef 8D	RO05 / W19	101284	396895	4,15	2,00	Nee	30	Lokkerdreef / Vosdonk
Vosdonk Zuid fase 1 Oost 8D1	RO01	102337	396897	4,90	2,50	Nee	9,6	Stuiverpad
Vosdonk West 8E	RO01	100209	397854	4,00	2,00	Nee		Kibbelvaart (NNB)
Vosdonk West 8E	RO02	99953	397543	4,00	2,00	Nee		Kibbelvaart (NNB)

Vosdonk West 8E	RO03	100370	397326	5,00	2,00	Nee	1,52	Rijksweg A58 (NNB)
Zwartenberg A	18	102970	404358	0,60	5,00	Nee	3,12	Zeedijk 23
Hooghuis VGS/4	A1	103961	398283	5,50	2,00	Nee		Hooghuis Zuid A
Hooghuis VGS/4	A2	104059	398324	5,50	2,00	Nee		Hooghuis Zuid A
Hooghuis VGS/4	B1	104231	398328	5,50	2,00	Nee		Hooghuis Zuid B
Hooghuis VGS/4	A3	104273	398367	5,50	2,00	Nee		Hooghuis Zuid A
Hooghuis VGS/4	C1	104447	398366	5,50	2,00	Nee	4,3	Hooghuis Zuid C

IV. OVERZICHT VERWACHTE WERKZAAMHEDEN PER JAAR

VERNIEUWINGSPROJECTEN

- 2024: Leur Oost 2, Etten Noord-West, Leur Kern/Lage Banken, Etten Zuid, Industrierrein Vosdonk, Hoge Neerstraat, Hooghuis Oostpoort, Grauwe Polder Zuid, Etten Kern, Achter de Molen 2
- 2025: Schoenmakershoek, Leur-Oost 1, Grauwe Polder, Leur Kern/Lage Banken, Etten Zuid, Industrierrein Vosdonk, Etten Kern, De Keen
- 2026: Leur Oost 1, Leur Oost 2, Grauwe Polder, Etten Zuid, Hooghuis Oostpoort, Grauwe Polder Zuid, Etten Kern
- 2027: Leur Oost 1, Leur Oost 2, Leur Kern/Lage Banken, Industrierrein Vosdonk, Etten Kern
- 2028: Leur Oost 1, Leur Oost 2, Leur Kern/Lage Banken, Etten Kern

VERBETERINGSMAATREGELEN

- 2027: Ombouw verbeterd gescheiden stelsels naar gescheiden stelsels in De Keen, Hoge Neerstraat, Groot en Klein Sander en Lage Banken.
- 2025, 2026: Oplossen van wateroverlast Brandseweg door middel van verleggen van het lozingspunt van het gemaal Liesbosweg. Dit gaat van de Brandseweg naar de Zevenbergseweg nabij het gemaal van het waterschap.
- 2024, 2025: Afvoeren van regenwater vanaf het gebied rondom het Frijadoterrein richting de retentie aan de Hoevenseweg. We voeren ook een spoorboring uit.

RIOOLGEMALEN EN DRUKRIOLERING VERNIEUWEN

- Structureel de benodigde vervangingen en vernieuwingen uitvoeren.

RESTKREDIETEN AFRONDEN

- Afronden van grotere en kleinere projecten waarvan onder het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan de voorbereiding of de uitvoering al gestart zijn.

V. INFOGRAPHIC WATERBEHEERPLAN WATERSCHAP BRABANTSE DELTA

Waterbeheerprogramma (WBP) 2022-2027

Wat is het WBP?

- In het Waterbeheerprogramma (WBP) staat welke doelen en ambities het waterschap nastreeft en hoe zij haar kerntaken de komende jaren uitvoert.
- Ook uitgangspunten voor beleid, programmering en monitoring zijn erin opgenomen.

Wat is de basis voor het WBP?

Het WBP komt voort uit de Omgevingswet. Inbreng van belanghebbenden is belangrijk. En er is rekening gehouden met diverse trends en ontwikkelingen.

Waarom is het WBP belangrijk?

Water is een belangrijke factor bij ruimtelijke ontwikkeling. Goed waterbeheer draagt bij aan duurzame ontwikkeling van het werkgebied (en daarbuiten).

Wat staat er in het WBP?

In het WBP nemen we de kerntaken van het waterschap als uitgangspunt.

	<p>1. Klimaatadaptatie <i>Het beperken van en het aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Het waterschap werkt samen met alle partners aan een andere inrichting van de openbare ruimte om hier invulling aan te geven. Hierbij komen alle kerntaken samen. Ook stimuleren we burgers en bedrijven om maatregelen te nemen.</i></p>	
	<p>2. Waterveiligheid <i>Het waterschap werkt aan dijkonderhoud, en -versterking. Maar ook de ruimtelijke inrichting en crisisbeheersing zijn belangrijk voor het beperken van overstromingsrisico's.</i></p>	
	<p>3. Gezond water <i>Samen met partners werken aan het verbeteren van de waterkwaliteit. Gezond water met veel natuur in en om het water en aantrekkelijk voor iedereen.</i></p>	
	<p>4. Voldoende water <i>Het tegengaan van verdroging en het vergroten van de beschikbaarheid van grond- en oppervlaktewater vraagt om maatwerk. Vasthouden en infiltreren van water staat bovenaan.</i></p>	
	<p>5. Vaarwegen <i>We zijn verantwoordelijk voor het onderhoud van vaarwegen voor vlot en betrouwbaar scheepvaartverkeer en kijken naar het recreatieve belang van vaarwegen.</i></p>	
	<p>6. Waterketen <i>Alle zuiveringen, rioolgemalen, afvalwatertransporteidingen en persstations die van belang zijn om afvalwater schoon te maken, onderhouden en vernieuwen we duurzaam en efficiënt. Er is aandacht voor innovaties, verminderen van het gebruik van grondstoffen en het opvoeren van het produceren van grondstoffen uit afvalwater.</i></p>	

www.brabantsedelta.nl